

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE
ÎN EDUCAȚIE**

**CONCURSUL NAȚIONAL
DE OCUPARE A POSTURILOR DIDACTICE/
CATEDRELOR VACANTE/ REZERVATE ÎN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU
LIMBA ȘI LITERATURA UCRAINEANĂ MATERNĂ,
LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ
PENTRU COPII, INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE –
EDUCAȚIE TIMPURIE și CURRICULUMUL PENTRU
EDUCAȚIA TIMPURIE A COPIILOR SUB 3 ANI,
METODICA DESFĂȘURĂRII ACTIVITĂȚILOR
INSTRUCTIV-EDUCATIVE ÎN CREȘĂ ÎN LIMBA
UCRAINEANĂ MATERNĂ și METODICA
DESFĂȘURĂRII ACTIVITĂȚILOR INSTRUCTIV-
EDUCATIVE ÎN CREȘĂ ÎN LIMBA ROMÂNĂ**

**EDUCATOR-PUERICULTOR
(ÎN LIMBA UCRAINEANĂ MATERNĂ)**

1. NOTA DE PREZENTARE

Cea mai rapidă perioadă de dezvoltare a creierului are loc în primii doi ani de viață, determinând în mod semnificativ structurile intelectuale, emoționale, fizice-imunologice și funcțiile sociale. (Judith L. Evans, Robert G. Myers, Ellen M Ilfeld).

Educatorul-puericultor este persoana calificată pentru nivelul de educație antepreșcolară (0-3 ani), derulată în cadre instituționale, cum ar fi creșele, grădinițele, cluburile, centrele de zi sau centrele de recreere și joacă. Activitate desfășurată de educatorul-puericultor este deosebit de complexă, îmbinând atât roluri specifice profesiei didactice, cât și roluri de îngrijire și de nutriție, ținând cont de necesitatea unei abordări unitare a dezvoltării copilului mic. De altfel, documentul în cuprinsul căruia este detaliat cadru de referință comun pentru toate serviciile de dezvoltare timpurie a copilului (sănătate, protecția copilului și educație), în vederea abordării copilului din aceeași perspectivă integrată, este reprezentat de *Reperelor fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului* (RFIDT).

Educatorul-puericultor are ca beneficiar copilul mic, de la naștere la 3 ani, în proiectarea și desfășurarea activităților cu acesta trebuind să țină cont de particularitățile dezvoltării psihologice și de vârstă ale copiilor, dar și de resursele materiale și umane avute la dispoziție și de idealul de dezvoltare a societății românești, în context european.

Prezenta programă se adresează candidaților care se prezintă la *Concursul pentru ocupare a posturilor didactice/catedrelor declarate vacante/rezervate în învățământul preuniversitar*, la specializarea Educator-puericultor, în limba ucraineană maternă. Programa este elaborată în așa fel încât candidații să demonstreze competențele necesare activității didactice din perspectiva curriculumului specific și a proiectării unui demers didactic calitativ, răspunzând, în același timp, și cerințelor profilului absolventului de învățământ vocațional, care urmează să fie încadrat pe un post didactic, specialitatea educator-puericultor. Acest profil presupune cunoașterea conținuturilor fundamentale de limbă și literatură română, de limbă și literatură ucraineană maternă, a noilor tendințe în evoluția educației timpurii, atât din punct de vedere al pedagogiei, cât și al curriculumului pentru educația timpurie a copiilor sub 3 ani, dar și aplicarea noilor direcții ale metodicii desfășurării activităților instructiv-educative în creșă. De asemenea, presupune probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților instructiv-educative, demonstrarea abilităților de comunicare, empatică și de cooperare necesare realizării actului educațional.

Structura prezentei programe este următoarea:

1. Nota de prezentare;
2. Competențele cadrului didactic de specialitate;
3. Tematica pentru Limba și literatura ucraineană maternă;
4. Tematica pentru Limba și literatura română și universală pentru copii;
5. Tematica pentru Introducere în pedagogie – educație timpurie și Curriculumul pentru educația timpurie a copiilor sub 3 ani;
6. Tematica pentru Metodica desfășurării activităților instructiv-educative în creșă în limba ucraineană maternă;
7. Tematica pentru Metodica desfășurării activităților instructiv-educative în creșă în limba română.

2. COMPETENȚELE CADRULUI DIDACTIC DE SPECIALITATE

Competențele educatorului-puericultor, vizate prin *Concursul național de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în învățământul preuniversitar* la această specializare, sunt competențe pe care educatorul-puericultor trebuie să și le dezvolte pe tot parcursul activității profesionale și să le dovedească pe parcursul desfășurării activităților instructiv-educative

în creșă. Complexitatea activității educatorului-puericultor conduce la împărțirea competențelor acestuia pe mai multe paliere, care vizează fiecare aspect în parte. Astfel, prezenta programă urmărește evaluarea nivelului de dezvoltare a competențelor educatorului-puericultor printre care se numără cele de comunicare și de relaționare, a celor metodologice, de evaluare și de autoevaluare a activității didactice, a celor psiho-sociale, tehnice și tehnologice, precum și a competențelor de management al carierei.

Așadar, competențele educatorului-puericultor, evaluate în cadrul *Concursului național de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în învățământul preuniversitar*, sunt:

- utilizarea conceptelor și a teoriilor moderne în domeniu, în vederea stimulării, formării și dezvoltării capacităților de cunoaștere ale copilului mic;
- aplicarea cunoștințelor de didactică, de psihologie și pedagogie, specifice educației timpurii, în proiectarea și desfășurarea activității instructiv-educative în creșă;
- proiectarea conținuturilor instructiv-educative în acord cu prevederile programei și cu specificul grupei la care își desfășoară activitatea;
- utilizarea optimă a factorilor spațio-temporali, în vederea eficientizării activității instructiv-educative în creșă, care să pună accent pe libertatea și creativitatea copilului;
- aplicarea unor metode și mijloace eficiente de lucru cu copiii, în vederea stimulării și facilitării procesului de socializare a acestora;
- alegerea unor metode și tehnici didactice moderne și cât mai variate, interactive, care să sporească implicarea copilului mic în activitate;
- valorizarea, din punct de vedere educativ, a experiențelor copiilor mici și a intervențiilor acestora;
- centrare pe formarea personalității copilului mic, în ansamblu, prin individualizarea conținuturilor și a metodelor educative;
- manifestarea unei atitudini empatică și de sprijin/suport față de nevoile individuale, generale și de moment ale antepreșcolarilor;
- proiectarea eficientă a formelor de evaluare și adaptarea conținuturilor de predare în funcție de rezultatele evaluării;
- selectarea strategiilor adecvate de evaluare individuală/de grup;
- utilizarea autoevaluării pentru îmbunătățirea procesului didactic;
- realizarea unor proiecte de parteneriat grădiniță-familie-comunitate pe probleme educative (educație nonformală/ informală);
- operarea cu metode și tehnici eficiente de cunoaștere a naturii umane, în vederea unei comunicări eficiente cu toți partenerii.

3. TEMATICA PENTRU LIMBA ȘI LITERATURA UCRAINEANĂ MATERNĂ

A. LIMBA UCRAINEANĂ

- **Фонетичний рівень:**
 - чинні правила правопису та орфографії української мови;
 - функціональні аспекти, пов'язані зі звуками української мови;
 - наголос. Основні ознаки наголосу в українській мові;
 - спеціальні знаки, які вживаються в українському алфавіті (*апостроф, наголос*).
- **Лексико-семантичний рівень:**
 - правила поділу слів на склади;
 - семантичні категорії: синоніми, антоніми, омоніми, пароніми;
 - неологізми, регіоналізми, архаїзми;
 - фразеологічні одиниці (*вирази/локуції*);
 - значення слів у контексті/денотативне значення та конотативне значення;

- засоби збагачення словника: внутрішні (*деривація, побудова твору, конверсія*), зовнішні (*запозичення та неологізми*),

• **Морфосинтаксичний рівень:**

- змінні частини мови: іменник (*вид, число, рід, відмінок, синтаксичні функції*); прикметник (*ступені порівняння, синтаксичні функції, правопис*); займенники (*види, синтаксичні функції, правопис займенникових форм*); числівники (*класифікація, відмінки, синтаксичні функції, правопис числівників*); дієслово (*класифікація, способи, часи, синтаксичні функції*);
- незмінні частини мови: прислівник (*класифікація, ступені порівняння, синтаксична роль, способи творення прислівників*); сполучник (*класифікація*); прийменник (*вживання прийменників з формами відмінків*); частка (*частки за значенням і вживанням у реченні*); вигук (*групи вигуків за значенням*);
- синтаксис речення (*головні, другорядні; граматичне узгодження між присудком і підметом*);

• **Рівень орфографії та пунктуації:**

- аспекти застосування правил орфографії та пунктуації при прийомі/побудові письмового повідомлення

• **Стилістичний рівень:**

- функціональні стилі;
- прийняті види тексту: розповідь, опис, діалогічне спілкування;

V. LITERATURA UCRAINEANĂ

• **Проза – Види оповідання: літературна казка, народна казка, оповідання**

Операційні поняття:

- випадки наративної комунікації (*автор, оповідач, персонаж, читач*);
- наративна перспектива (*об'єктивний/суб'єктивний оповідач, розповідь від першої/третьої особи*);
- побудова наративного дискурсу (*особливості літературних видів: розповідь; дія, тема, моменти предмета, конфлікт, початок, кінцівка, просторово-часові орієнтири*);
- персонажі (*типологія, методи характеристики*);
- мова оповідача.

Примітка: Операційні поняття стосуватимуться розповідного тексту одного з таких авторів: Марко Вовчок (*Два сини*), Іван Франко (*Малий Мирон, Грицева шкільна наука, Осел і лев*), М. Коцюбинський (*Маленький грішник*), О. Олесь (*Лисичка, котик і півник*).

• **Поезія – Поезія для дітей**

Операційні поняття:

- структура поетичного дискурсу (*заголовок, літературний мотив, поетична ідея, випадки поетичного спілкування, елементи просодії*);
- художні засоби (*антитеза, порівняння, епітет, перечислення, гіпербола, метафора, уособлення, повторення*).

Примітка: Операційні поняття будуть застосовані до поетичних текстів таких авторів: Т. Шевченка (*Садок вишневий коло хати; Мені тринадцятий минало*), Іван Франко (*Дрімляють села*), Леся Українка (*Конвалія; Як, дитиною бувало*), Марія Чубіка (*вірші для дітей*).

• **Види драматичного жанру: комедія, драма**

Операційні поняття:

- структура драматичного дискурсу (*дія, сцена, картина, драматичний конфлікт, інтрига, просторово-часові відношення, діалог, монолог, естетичні категорії: комічне*);
- персонажі драматичного твору (*типології, прийоми характеристики*).

Примітка: Операційні поняття будуть застосовані до драматичного тексту авторів: Т. Шевченка, Лесі Українки (*Лісова пісня*).

BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ PENTRU LIMBA ȘI LITERATURA UCRAINEANĂ MATERNĂ

Bibliografie orientativă – Limba ucraineană

- Сучасна українська літературна мова, Київ, 1960.
- Сучасна українська, ред. П, Київ, 1974.
- Граматика. Підручник для VII класу, EDP, Бухарест, 1977 Граматика. Підручник для VIII класу, EDP, Бухарест, 1978 Курс української мови. Морфологія, TUB, Бухарест, 1976 Курс сучасної української мови. Фонетика і фонологія, TUB, Бухарест, 1980.
- Курс сучасної української мови. Синтаксис речення, TUB, Бухарест, 1976.
- Марку, Флорін, Новий словник неологізмів, Видавництво Академії, Бухарест, 1997.
- Твори згадані.
- Шутеу, Флора, Елізабета Шоша, Орфографія румунської мови. Словник і правила, Видавництво Saeculum I.O, Бухарест, 1995.

Bibliografie orientativă – Literatura ucraineană

- Грушевський Михайло Історія української літератури. - ТТ. 1-6. Сканування та обробка <http://litopys.kiev.ua/> (<http://litopys.org.ua/>) 10.III.2003.
- Д. Чередниченко, Г. Кирпа, К. Смолоскип. Український садочок: Читанка, Видавництво Смолоскип, Київ, 1997.
- Ребошанка І., Антологія української літератури. Дидактико-педагогічне видавництво, Бухарест, 1997.
- Корсюк М., Казки мого дитинства. Видавництво Критеріон, Бухарест, 1982.
- Чубіка М., На крилах дитинства. Видавництво Мустанг, Бухарест, 2002.
- Кідещук І. Українська мова. Посібник для IX-ого класу, Видавництво RCR Едіторіал, Бухарест, 2013.

4. TEMATICA PENTRU LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

A. LIMBA ROMÂNĂ

- **Fonetică și vocabular**
 - Nivelul fonetic. Pronunțarea corectă a cuvintelor.
 - Vocale. Semivocale. Consoane. Diftong. Triftong. Hiat.
 - Despărțirea cuvintelor în silabe.
 - Omografe, omofone. Accentul.
 - Derivarea. Cuvântul de bază. Rădăcină. Sufixe diminutive și augmentative.
 - Arhaisme. Regionalisme. Neologisme. Împrumuturile (din/în limba română în/din limba maternă; alte împrumuturi).
 - Paronimele frecvente. Pleonasmul.
- **Părți de vorbire – părți de propoziție (funcții sintactice)**
 - Exprimarea unei acțiuni, stări și existențe Verbul în propoziție.
 - Exprimarea obiectului direct, indirect și a circumstanțelor (prepoziția, locuțiunea prepozițională). Substantivul în propoziție.
 - Exprimarea însușirilor. Adjectivul în propoziție. Forme ale superlativului.
 - Pronumele în propoziție.
 - Numeralul. Exprimarea cantității și a ordinii.
 - Adverbul în propoziție.
 - Interjecția. Exprimarea emoțiilor și a sunetelor din natură.
- **Propoziția**
 - Exprimarea raporturilor de coordonare și subordonare (conjuncția și prepoziția).
 - Propoziția principală/propoziția secundară.

- **Fraza**

- Propoziția regentă/elementul regent.

B. LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

- Literatură pentru copii. Definiții. Caracteristici.
- Principalele genuri și specii literare accesibile copiilor mici/antepreșcolarilor.
- **Creația populară**
 - Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători).
 - Colinde, proverbe, zicători, ghicitori.
 - Basme populare culese și prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Prâslea cel Voinic și merele de aur*.
- **Creația cultă**
 - a. Genul liric**
 - Poeziile copilăriei (Ana Blandiana, *Întâmplări din grădina mea*; Passionaria Stoicescu, *Jocuri-poezii despre ce poți fi*).
 - Poezia despre natură și viețuitoare (Mihai Eminescu, *Somnoroase păsările*; Elena Farago, *Cățelușul șchiop*).
 - b. Genul epic**
 - **în versuri:**
 - fabula (Alec Donici, *Musca la arat*; Jean de La Fontaine, *Greierile și furnica*);
 - balada (George Topîrceanu, *Balada unui greier mic*).
 - **în proză:**
 - schița (I.L. Caragiale, *D-l Goe, Vizită*);
 - povestirea (Emil Gârleanu, *Fricosul*; Mihail Sadoveanu, *Dumbrava minunată*);
 - legenda (Călin Gruia, *Povestea florii-soarelui*);
 - basmul cult (Barbu Ștefănescu-Delavrancea, *Palatul de cleștar*; Ioan Slavici, *Zâna zorilor*; Hans Christian Andersen, *Răpușca cea urâtă*).

Notă: Componenta *Limba și literatura română și universală pentru copii* din structura probei de concurs va fi dimensionată pe două module:

- aplicarea elementelor de limbă română pe un text la prima vedere, care poate fi selectat atât din opera scriitorilor studiați, cât și din cea a altor autori;
- redactarea unui eseu structurat sau un eseu argumentativ, pe baza unui text aparținând scriitorilor prevăzuți în prezenta programă de concurs.

BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ PENTRU LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Bibliografie orientativă - Limba română

- *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Univers Enciclopedic, București, 2005.
- Gheorghe, M., *Limba română. Probleme teoretice și aplicații*, Editura Universității Transilvania din Brașov, 2009.
- Golopenția S., *Acțiune, interacțiune, identitate, studii de pragmatică lingvistică*, Editura Academiei Române (cap. Româna globală), București, 2017.
- Pană-Dindelegan, G. (coord.), *Gramatica limbii române pentru gimnaziu*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2019.
- <https://www.eursc.eu/Syllabuses/2015-01-D-45-ro-2.pdf>
- <https://www.observatoireplurilinguisme.eu/ro/>
- www.subiecte.edu.ro

Bibliografie orientativă - Literatura română

- Balazs, L., *Folclor. Noțiuni generale de folclor și poetică populară*, Editura Scientia, Cluj-Napoca, 2003.

- Călinescu, G., *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Semne, București, 2003.
- Ciopraga, Constantin, *Personalitatea literaturii române*, ed. a II-a, revăzută și adăugită, Institutul European, Iași, 1997.
- Norel, M., *Literatură română și literatură pentru copii*, (<https://www.studocu.com/ro/document/universitatea-transilvania-din-brasov/english-literature/note-de-curs/literatura-romana-pt-copii-m-norel/4986179/>), 2012.
- *** *Limba Română*, revistă de știință și cultură, Chișinău (www.limbaromana.md).
- *** Curriculum pentru educația timpurie (în vigoare).
- www.enciclopediavirtuala.ro
- <http://ro.literaryframework.eu/>
- www.romanianvoice.com/poezii/
- www.cartiaudio.eu
- www.biblior.net
- www.subiecte.edu.ro

5. TEMATICA PENTRU INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE – EDUCAȚIE TIMPURIE ȘI CURRICULUMUL PENTRU EDUCAȚIA TIMPURIE A COPIILOR SUB 3 ANI

- **Educație, inovație și reformă**
 - Educația și provocările lumii contemporane. Noile educații
 - Educația timpurie - dimensiune a învățării pe tot parcursul vieții
 - Alternative educaționale în educația timpurie
 - Tranziția copilului mic din familie la creșă și/sau grădiniță
- **Educabilitatea. Factorii dezvoltării personalității umane – interacțiuni și dominante**
 - Conceptul de dezvoltare și conceptul de educabilitate
 - Ereditatea, factor intern al dezvoltării personalității
 - Mediul, factor extern al dezvoltării personalității
 - Educația – factor hotărâtor al dezvoltării psihice; specificul influențelor educative la vârstele timpurii
 - Metode, tehnici și instrumente de cunoaștere a specificului dezvoltării psihice la vârstele timpurii. Repere ale dezvoltării la vârstele timpurii. Domeniile de dezvoltare (*Dezvoltarea fizică, sănătate și igienă personală; Dezvoltarea socio-emoțională; Capacități și atitudini în învățare; Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii; Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii*)
- **Proiectarea didactică în învățământul antepreșcolar**
 - Conceptul de proiectare didactică; funcțiile proiectării didactice; etapele proiectării didactice
 - Produsele curriculare fundamentale: plan de învățământ, programă școlară, planificare tematică anuală, planificare calendaristică săptămânală, proiectul didactic
- **Joc și învățare în educația timpurie**
 - Joc și învățare – delimitări conceptuale
 - Jocul ca activitate fundamentală a copilului: evoluția comportamentului de joc la copilul de 0-3 ani - rolul educator-puericultorului în activitățile ludice; cerințe generale privind organizarea spațiului fizic pentru educația și dezvoltarea copilului de la naștere la 3 ani
 - Tipuri de jocuri specifice vârstei timpurii: jocuri de manipulare, jocuri imitative, jocuri senzoriale, jocuri de construcții, jocuri-mimă, jocuri muzicale, jocuri de rol
 - Jucăria și rolul ei psihopedagogic: semnificația jucăriei pentru copil, rolul jucăriei în dezvoltarea psihică a copilului
 - Jocul ca mijloc de explorare și experimentare

- Aspecte psihopedagogice ale învățării de la 0-3 ani
- Relația dezvoltare-învățare: teorii ale învățării (J. Piaget, L.S. Vîgotski, Maria Montessori etc.) și tipuri de învățare
- Învățarea centrată pe copil
- Direcții ale diferențierii intervențiilor educaționale/experiențelor de învățare: diferențierea din perspectiva educatorului: adaptarea modalităților de comunicare, a sarcinilor, a mediului fizic și psihologic, diferențierea experiențelor de învățare și dezvoltare din perspectiva copilului, specificul diferențierii intervențiilor de îngrijire și educație la copiii mici
- Fișa de apreciere a progresului copilului înainte de intrarea în grădiniță
- **Managementul grupurilor de copii**
 - Dinamica relațiilor în grupul de copii (relația copil – copil, relația copil – educator-puericultor)
 - Relația unitate de învățământ – familie. Aspecte specifice ale comunicării cu părinții (contexte de comunicare, modalități de comunicare, etape, atribuții, drepturi)
 - Rolul cadrului didactic în proiectarea, monitorizarea și evaluarea activităților ludice și de învățare: includerea activităților ludice alese în programul grupei, pregătirea activităților ludice și de învățare, modalități de evaluare și monitorizare a activităților
 - Colaborarea cu părinții, colegii, cu alte categorii profesionale și comunitatea
- **Copiii cu cerințe educative speciale (CES) în creșă**
 - Servicii integrate și incluzive în educația timpurie
 - Colaborarea cu părinții și cu alte categorii profesionale de sprijin

Notă: Pentru componenta *Introducere în pedagogie – educație timpurie și curriculumul pentru educația timpurie a copiilor sub 3 ani*, din structura probei de concurs, se va solicita elaborarea unui eseu structurat/eseu argumentativ.

6. TEMATICA PENTRU METODICA DESFĂȘURĂRII ACTIVITĂȚILOR INSTRUCTIV-EDUCATIVE ÎN CREȘĂ ÎN LIMBA UCRAINEANĂ MATERNĂ

- Структура навчальної програми раннього навчання; фундаментальні принципи та цінності.
- Основні поняття навчальної програми ранньої освіти (етапи розвитку, аспекти розвитку, спостережувана поведінка, річні теми навчання).
- Навчальний план - організація та значення для ранньої освіти.
- Методика застосування навчального плану - основні елементи: щоденний розклад діяльності; ігри та заняття за вільним вибором, тематичні заняття та заняття для розвитку особистих нахилів/схилів/умінь у другій половині дня, позакласні заняття.
- Розробка дидактичної проектної документації: календарне планування, тижнєве планування, проект дидактичної діяльності (тема, мета, завдання, дидактичні заходи).
- Гра - основна форма організації навчально-виховного процесу в дитячому садку; Класифікація ігор; Особливості гри. Формуюче/виховне значення гри.
- Диференціація та індивідуалізація в освітньому процесі, що здійснюється в дитячому садку. Адаптація навчальної програми.
- Види тематичної діяльності та засоби досягнення.
- Методи та засоби оцінювання результатів і успішності навчання дітей дошкільного віку. Лист оцінювання успішності дитини перед вступом до дитячого садка – структура та спосіб заповнення; їх роль.
- Освітнє партнерство. Специфічні аспекти спілкування з батьками (контексти спілкування, способи спілкування, етапи, обов'язки, права).

BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ PENTRU METODICA DESFĂȘURĂRII ACTIVITĂȚILOR INSTRUCTIV-EDUCATIVE ÎN CREȘĂ ÎN LIMBA UCRAINEANĂ MATERNĂ

- *Олійник_Методика_української_мови_в_середній_школі.jpg*
- Грушевський Михайло - **Історія української літератури**. - ТТ. 1-6. Сканування та обробка <http://litopys.kiev.ua/> (<http://litopys.org.ua/>) 10.III.2003.
- *Педагогічний дискурс, випуск 13, 2012.*
- Міненко Л.М., Підлужна Г.В. **Методика викладання української мови в початкових класах. Частина 1. Навчання грамоти.** – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2004.- 52 с. <http://www.lingvistschool.kiev.ua/>
- http://dnz27.edu.kh.ua/dilimosya_dosvidom/
- <http://academiya.kiev.ua/uchebno-vospitatel-noe-ucherezhdzenie-obrazovanija-shkola-licej-darovanie>
- http://eenu.edu.ua/sites/default/files/Files/doshkilna_osvita_15_1.pdf
- Підласий І. П. Педагогіка початкової школи: підручник [Електронний ресурс] / Іван Павлович Підласий. – 2010. – Режим доступу : <http://ibib.ltd.ua/neravnomernost-razvitiya-26112.html>.
- Максимюк С.П. Педагогіка : Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005. – 667 с. – Режим доступу: https://4vpuro.org.ua/download/metod_probl/pedagogika.pdf
- Дошкільна педагогіка: Навчальний посібник / Поніманська Т.І. - К.: Академвидав, 2006.- 456 с. – Режим доступу: <https://studfile.net/preview/5721447/>
- Фіцула, М. М. Педагогіка [Текст] : навчальний посібник для студ. вищ. пед. закл. освіти / М. М. Фіцула. – Вид. 3-тє, переробл. і доповн. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2008. Режим доступу: http://odnorobivka.edu.kh.ua/Files/downloads/Fitsula_M_M_-_Pedagogika_Alma-mater_-_2002.pdf
- Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. Вид. 4-те, стер. Київ : Академвидав, 2012. 615 с - Режим доступу: <http://dl.franko.lviv.ua/Pedagogika/library/volkova.pdf>
- Савченко О.Я. Дидактика початкової школи. Підручник для студентів педагогічних факультетів. - Київ: Генеза, 2002. - 368 с. Режим доступу: <http://194.44.152.155/elib/local/sk644883.pdf>
- Дубяга С.М. Педагогічні технології в початковій школі: Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів напряму підготовки «Початкова освіта» Мелітополь: Вид-во «Мелітополь», 2015. Режим доступу: <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/1466/2/%D0%9D%D0%90%D0%92%D0%A7%D0%9F%D0%9E%D0%A1%D0%86%D0%91%D0%9D%D0%98%D0%9A%20%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D1%82%D0%B5%D1%85%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97%20%283%29.pdf>

7. TEMATICA PENTRU METODICA DESFĂȘURĂRII ACTIVITĂȚILOR INSTRUCTIV-EDUCATIVE ÎN CREȘĂ ÎN LIMBA ROMÂNĂ

- **Curriculum pentru educația timpurie**
 - activități ludice și de învățare pentru copiii sub 3 ani (rutine și tranziții, activități tematice, jocuri și activități liber-alese)
- **Proiectarea didactică – elaborarea documentelor de proiectare didactică**
 - planificare calendaristică săptămânală, proiect de activitate didactică (temă, scop, obiective, evenimente didactice)
- **Organizarea și amenajarea spațiului educațional și rolul centrelor de interes/ariilor de stimulare:**
 - ambianța psiho-relațională
 - modalități de organizare a grupei

- modele de aranjare spațială a grupei
- activități ludice și de învățare cu grupa
- **Organizarea și realizarea activităților ludice și de învățare în educația timpurie**
 - jocuri și activități liber-alese
 - rutine și tranziții
 - activități tematice (activități de creație și comunicare, activități de cunoaștere, activități de muzică și mișcare, activități artistice și de îndemânare, activități în aer liber, jocul)
 - activități extrașcolare
- **Evaluarea în educația timpurie**
 - funcții ale evaluării (constatativă, predictivă, diagnostică)
 - forme de evaluare (evaluare inițială, evaluare formativă/ continuă, evaluare sumativă/ cumulativă)
 - metode și instrumente de evaluare - tradiționale și moderne (analiza produselor activității, observarea sistematică, convorbirea cu scop evaluativ, portofoliul copilului, Reperete fundamentale în învățarea și dezvoltarea copilului de la naștere la 7 ani, fișele de apreciere a progresului copilului înainte de intrarea în grădiniță, caietul de observații etc.)

**BIBLIOGRAFIE ORIENTATIVĂ PENTRU INTRODUCERE ÎN PEDAGOGIE –
EDUCAȚIE TIMPURIE ȘI CURRICULUMUL PENTRU EDUCAȚIA TIMPURIE A
COPILOR SUB 3 ANI ȘI PENTRU METODICA DESFĂȘURĂRII ACTIVITĂȚILOR
INSTRUCTIV-EDUCATIVE ÎN CREȘĂ ÎN LIMBA ROMÂNĂ**

- Bocoș, M., *Didactica disciplinelor pedagogice. Un cadru constructivist*, Editura Paralela 45, Pitești, 2008.
- Bocoș, M., Jucan, D., *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculum-ului*, Editura Paralela 45, Pitești, 2008.
- Botiș, A., Mihalca, L., *Despre dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale copiilor, fete și băieți, cu vârsta până la 7 ani*, Editura Alpha MDN, UNICEF, Buzău, 2007.
- Brănișteanu, R., Chira, E., Florescu, D., Preda, V., *Ghid practic pentru Educația Timpurie Antepreșcolară*, Editura Trend, Pitești, 2023.
- Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V., *Învățarea bazată pe proiecte*, Editura Arves, Craiova, 2009.
- Breben, S., Gongea, E., Ruiiu, G., Fulga, M., *Metode interactive și de grup, ghid metodic*, Editura Arves, Craiova, 2006.
- Catalano, H., Albulescu, I., *Didactica jocului*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2019.
- Catalano, H., Albulescu, I., (coord.), *Educația timpurie antepreșcolară. Ghidul cadrului didactic*, Didactica Publishing House, București, 2023.
- Catalano, H., Albulescu, I., *Pedagogia jocului și a activităților ludice*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2018.
- Chiș, V., *Pedagogia contemporană - Pedagogia pentru competențe*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005.
- Ciolan, L., *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Editura Polirom, Iași, 2008.
- Cristea, S., *Studii de pedagogie generală*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009.
- Cucos, C., *Pedagogie generală*, Editura Polirom, Iași, 2000.
- Dumitrana, M., *Evaluarea limbajului. Probe de screening educațional*, Editura V & I Integral, București, 2009.
- Dumitrana, M., *Introducere în pedagogie*, Editura Reprograph, Craiova, 2004.
- Dumitrana, M., *Învățarea bazată pe cooperare*, Editura V & I Integral, București, 2008.

- Farca, S., *Cum întâmpinăm copilul ca părinți, bunici, medici și educatori*, Editura Trei, București, 2010.
- Frumos, Fl., *Didactica. Fundamente și dezvoltări cognitive*, Editura Polirom, Iași, 2008.
- Manolescu, M., *Activitatea evaluativă între cogniție și metacogniție*, Editura Meteor Press, București, 2004.
- Manolescu, M., *Teoria și metodologia evaluării*, Editura Universitară, București, 2010.
- Marin, T., *Teoriile învățării și didactica în schimbare văzute din perspectivă constructivistă*, București, Editura V & I Integral, 2009.
- Neacșu, I., *Instruire și învățare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1999.
- Norel, M., Bota, O. A., *Didactica domeniului experiențial limbă și comunicare*, Asociația de Științe Cognitive din România, Cluj-Napoca, 2013.
- Păun, E., Potolea, D. (coord.), *Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative*, Editura Polirom, Iași, 2002.
- Ștefan, M., *Lexicon pedagogic*, Editura Aramis, București, 2006.
- Vrăsmaș, A. E., *Consilierea și educația părinților*, Editura Aramis, București, 2002.
- Vrâncianu M. (coord.), *Educația și Dezvoltarea Timpurie a Copilului. Ghidul educatorului*, UNESCO-UNICEF. Editat cu concursul CNETIF, Chișinău, 2005.
- ****Curriculum pentru educația timpurie* (în vigoare).
- ****Educația – spre un pact pentru un oraș care educă* – document realizat de Biroul Educativ, Centrul Internațional „Loris Malaguzzi”, UR Ministerul Educației, al Universităților și al Cercetării, Oficiul Școlar Regional din Emilia Romagna - traducere Sânziana Sterghiu (în suportul de curs elaborat în cadrul Proiectului Dezvoltarea resurselor umane în învățământul preșcolar POSDRU ID 61130).
- ***Barcelona Objectives. *The development of childcare facilities for young children in Europe with a view to sustainable and inclusive growth*, European Commission, 2013.
- ****Metoda proiectelor la vârstele timpurii*, Editura Miniped, București, 2002/2005/2016.
- www.subiecte.edu.ro